

Asia: VN/23793/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevasta ehdotuksesta?

Ansiopäivärahan porrastamisessa on kyse ennen kaikkea kannustinloukkujen purkamisesta. Muutos parantaisi työnteon kannustimia ja valtiovarainministeriön arvion mukaan työllisyys kasvaisi 12 700 henkilöllä, kun otetaan huomioon ikäsidonnaisten poikkeusten poisto kohderyhmän kokoa pienentävänä tekijänä. Tällä joukolla tulotaso paranisi heikkenemisen sijaan. Ehdotetuilla muutoksilla työttömän työnteon kannusteet paranevat, jolloin paranee myös työvoiman saatavuus, mitä voidaan pitää yritysten näkökulmasta positiivisena asiana.

Ansiopäivärahan porrastus tulisi koskemaan myös yrittäjien työttömyyskassassa itsensä vakuuttaneita yrittäjiä. Vaikkakin yrittäjän ansioturvan rahoitus poikkeaa palkansaajan vastaavasta, pidämme perusteltuna, että yrittäjyydestä työttömäksi jääneitä kannustetaan myös työllistymään nykyistä aiemmasta ajankohdasta lukien, jolloin myös tältä osin sekä työvoiman saatavuus paranee että julkinen talous vahvistuu. Palkansaajan kanssa samanlaisten muutosten tekeminen turvaan on nähdäksemme merkityksellistä myös siitä syystä, että se helpottaa myöhemmin hallituskaudella mahdollisesti/toivottavasti säädettävän työttömyysturvan yhdistelmävakuutuksen toteuttamista. Ehdotetun muutoksen seurauksena on mahdollista, että yrittäjien työttömyyskassassa vakuuttaminen ei ole yrittäjien näkökulmasta enää yhtä kannattavaa, kun nykyisin ja näin yhä useampi yrittäjyydestä työttömäksi jäävä henkilö päätyy peruspäivärahalle tai työmarkkinatuelle.

Ansiopäivärahan tason porrastus alentaa suorana vaikutuksena julkisen talouden menoja noin 149 miljoonalla eurolla kun huomioidaan vaikutukset täydentäviin etuuksiin ja veroihin. Ansiopäivärahan tason porrastukseen liittyvän työllisyysvaikutuksen 12 800 työllistä arvioidaan vahvistavan julkista taloutta noin 314 miljoonalla eurolla. Arviossa on otettu huomioon aiempien muutosten sekä tässä esityksessä ehdotettujen muiden muutosten vaikutukset. Pelkän porrastamisen vaikutukset olisivat suuremmat, mikäli muita ehdotettuja muutoksia ei tehtäisi. Pidämme perusteltuna ja kannatettavana porrastaa ansioturva hallituksen esityksessä esitetyllä tavalla.

Lausuttavaa palkkatuetusta työtä ja työssäoloehdotusta koskevasta ehdotuksesta?

Työssäoloehdon kertyminen palkkatuetusta työstä voi johtaa siihen, että palkkatukea käytetään ensisijaisesti työttömyysetuuden saamiseksi eikä polkuna työllistyä avoimille työmarkkinoille. Tämä ei ole palkkatuen tarkoituksen mukaista. Palkkatuetuun työhön työllistyminen olisi jatkossakin taloudellisesti kannattavaa, sillä pääsääntöisesti työjakson ajalta saatava palkkatulo olisi korkeampi kuin työttömyysetuus. Ehdotetut muutokset toisivat palkkatuetun työn työssäoloehdon näkökulmasta saman arvoiseksi työllistymistä edistävien palveluiden kanssa. Ne toisivat myös säästöjä julkiselle taloudelle ja lisäisivät työllisyyttä. Pidämme esitettyjä muutoksia palkkatuella tuetun työllistymisen huomioimisesta työttömyysturvassa perusteltuina ja kannatettavina.

Lausuttavaa työllistämismääräysten ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

-

Lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevasta ehdotuksesta?

-

Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloehdotusta ja ansiopäivärahan määrä koskevista ikäsidonnoista poikkeuksista?

-

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

-

Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

-

Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapalvelun järjestäjäin)?

-

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Ottaen huomioon huoltosuhteen heikkenemisen ja julkiseen talouteen syntyneen merkittävän rakenteellisen alijäämän, pidämme välttämättömänä, että hallitus tekee toimia, jotka vahvistavat julkista taloutta, lisäävät työllisyyttä ja jarruttavat velkaantumista. Ehdotetuille muutoksille on

luotettavasti arvioitu olevan positiiviset vaikutukset julkiseen talouteen ja työllisyyteen. Pidämme kaikkia hallituksen esityksessä ehdotettuja muutoksia perusteltuina ja kannatettavina.

Kohdennettu kysymys TE-toimistoille ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille: Mikä on tilastotietoihin tai arvioon perustuva käsityksenne muutoksen taloudellisista ja muista vaikutuksista, jos palkkatuettu työ kerryttäisi kokonaisuudessaan työssäolovelvoitetta ja koulutusta vailla oleville nuorille asetettua seuraamusta?

-

Hellsten Harri
Suomen Yrittäjät ry